

KLAGANDE

1. A, 1973xxxx
Individnummer: xxxxxxxx
2. B, 2014xxxx
Individnummer: xxxxxxxx

Ombud: Jur.kand. Romany Botros

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Migrationsverkets beslut 2020-09-10, se bilaga 1

SAKEN

Uppehållstillstånd m.m.

MIGRATIONSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Migrationsdomstolen upphäver det överklagade beslutet och återförvisar målet till Migrationsverket för prövning av A och B:s ansökningar om uppehållstillstånd.

YRKANDEN M.M.

A och B yrkar att migrationsdomstolen undanröjer Migrationsverkets avvisningsbeslut och återförvisar ärendet till Migrationsverket för prövning av frågan om uppehållstillstånd. Som grund för deras talan anför A i huvudsak att B lider av ett livshotande hälsotillstånd som medför att de inte kan återvända till Grekland.

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av utredningen i målet framgår att A och hennes dotter B har beviljats flyktingstatus samt uppehållstillstånd i Grekland. Det finns därför förutsättningar att avvisa deras ansökan om uppehållstillstånd som skyddsbehövande i Sverige enligt 5 kap. 1 b § första stycket 1 utlänningslagen (2005:716). Det faktum att deras uppehållstillstånd i Grekland numera löpt ut betyder inte att det saknas möjlighet att tillämpa bestämmelsen. Om ett uppehållstillstånd har löpt ut men statusen som flykting eller skyddsbehövande inte har återkallats har den utfärdande staten nämligen en skyldighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU (skyddsgrundsdirektivet) att behandla en ansökan om förlängning av uppehållstillståndet.

Utrymmet för att i sak pröva en asylansökan gällande en person som förklarats vara flykting eller alternativt skyddsbehövande i en annan EU-stat är mycket begränsat. Förfarandet kan dock bli aktuellt om avvisningen skulle innebära att återsändandet av utlänningsen skulle strida mot 12 kap. 1 eller 2 § utlänningslagen eller att Sverige inte lever upp till sina åtaganden enligt Europakonventionen. Vidare framgår det av praxis från Migrationsöverdom-

stolen att endast det förhållandet att en person skulle kunna beviljas uppehållstillstånd med stöd av nationella bestämmelser om synnerligen ömmande omständigheter inte är tillräckligt för att underlåta att tillämpa 5 kap. 1 b § utlänningslagen. Det krävs därtill att det framstår som stötande ur ett humanitärt perspektiv att avvisa ansökan (se MIG 2013:8).

I fall som rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver (se 1 kap. 10 § utlänningslagen). Barnkonventionen, som gäller sedan den 1 januari 2020 som svensk lag, ger tillsammans med principen om barnets bästa ett tillvägagångssätt i varje beslutsprocess där barn är berörda. Hänsyn vid beslutsfattande ska tas till många olika faktorer såsom barnets familjemiljö och barnets skydd och säkerhet. Hänsyn ska även tas till att barnets förmågor kommer att utvecklas över tiden, varför hänsyn ska tas till både kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser. Det ska alltid göras en samlad bedömning i varje enskilt fall med en intresseavvägning där proportionaliteten av att neka vistelserätt bedöms.

A, som är ensamstående, har anfört att hennes dotter B är multisjuk och att dotterns tillstånd är så allvarligt att de inte kan återvända till Grekland. Av det medicinska underlaget i målet framgår bland annat följande. B lider av flertalet allvarliga sjukdomar och har varit inlagd på sjukhus under större delen av sin tid i Sverige. Hon har exempelvis mikrocefali (även känt som ”liten hjärna”) och en svårbehandlad epilepsi som trots medicinering gör att hon får mellan 2-10 krampanfall om dagen. Hennes tillstånd gör även att hon har svårt att svälja. Detta har vid flera tillfällen medfört att hon fått ner mat i lungorna vilket lett till upprepade lunginflammationer som krävt snabb behandling eftersom en infektion kan vara livshotande för henne. Därtill har hon ofta behov av bort-sugning av slem från de övre luftvägarna. Hon är i behov av daglig omvårdnad. Exempelvis används en s.k. PEP-mask flera gånger dagligen för att motverka andningsbesvär och hon måste varje natt vändas manuellt i sin säng. Hon har kontakt med barn- och ungdomshabilitering som hjälper

henne med sjukgymnastik och förser henne med hjälpmedel. Hon har inget eget tal utan kommunicerar med omvärlden genom att gråta eller le. Hon kan inte gå, är blind och bedöms ha en svår intellektuell funktionsnedsättning. Enligt läkarintygen är prognosen för B:s sjukdom inte god, hälsotillståndet är livshotande och hon kommer att behöva behandling resten av sitt liv. Hennes grundsjukdom förväntas successivt försämrats. Det har planerats in ett flertal operationer, bl.a. sondoperation och rakoperation av ena benet, som förväntas leda till en påtaglig och varaktig förbättring av hennes hälsotillstånd och livskvalitet.

Migrationsdomstolen konstaterar att det av ingivna läkarintyg framgår att B:s hälsotillstånd är så allvarligt att hon skulle kunna beviljas uppehållstillstånd med stöd av bestämmelserna om särskilt ömmande omständigheter i 5 kap 6 § utlänningslagen. Detta är dock i sig inte tillräckligt för att underlåta att tillämpa 5 kap. 1 b § utlänningslagen. Det krävs därtill att det framstår som stötande ur ett humanitärt perspektiv att avvisa ansökan (se MIG 2013:8).

Domstolen bedömer att det utifrån vad som framgår om B:s dagliga behov av vård är oklart om hon kan genomföra resan till Grekland utan att det skulle innebära en risk för hennes hälsa. Detta gäller särskilt med tanke på den höga infektionsrisk som föreligger samt den stora mängd kramper som hon drabbas av dagligen. Möjligheterna att resa påverkas givetvis även av den pågående pandemin. Detta får dock anses utgöra ett kortsiktigt hinder och det bör med planering och framförhållning vara möjligt att såsom Migrationsverket också anför organisera verkställighet på ett godtagbart vis.

Det framgår vidare att det i Sverige finns en väl fungerande struktur, planering och samarbete kring B:s vårdbehov. Det är tydligt att detta redan har haft en inverkan på hennes allmänna hälsa och bör också ha ökat hennes livskvalitet. Det har planerats in flera komplexa operationer

som också förväntas varaktigt förbättra hennes hälsotillstånd och livskvalitet framöver. Även om det inte framkommit något i målet som ger anledning att betvivla den grekiska sjukvårdens förmåga är det oklart om B skulle erbjudas likvärdiga åtgärder/insatser där. Med stor sannolikhet skulle det åtminstone dröja avsevärt mycket längre innan hon skulle få tillgång till motsvarande livsförbättrande operationer. Denna typ av uppskjuten och osäker vård kan potentiellt kunna få stora konsekvenser för hennes hälsa.

Domstolen konstaterar vidare att A:s och B:s uppehållstillstånd i Grekland för tillfället löpt ut. Även om det inte finns något som talar för att de inte skulle kunna få det förnyat går det enligt domstolen inte att bortse från den osäkerhet som detta medför kring B:s möjligheter att få behövlig vård under handläggningen av hennes förlängningsansökan. A har vidare uppgett att hon haft stora problem med att få tag på boende, sjukvårdsmaterial samt pengar att försörja sig med under sin tid i Grekland. Detta särskilt då hon varit tvungen att ta hand om sin dotter på heltid vilket försvårat hennes möjligheter att försörja sig själv och sin dotter. Domstolen bedömer att det är absolut nödvändigt att boende, vårdkontakter samt tillgång till mediciner finns på plats i Grekland direkt i anslutning till en verkställighet av en utvisning. Med hänsyn till vad som framkommit i målet anser domstolen att det i dagsläget framstår som oklart om detta kan åstadkommas.

A, som är en ensamstående mor, har ett stort ansvar för dottern med ständig bevakning då flickan lätt sätter i halsen, behöver vändas i sängen även nattetid m.m. Hon har berättat för Migrationsverket hur hon känner sig sjuk, utsliten och har ”ont i skelettet” av att behöva bära och lyfta dottern. Det är oklart hur dottern och modern kommunicerar men mycket talar för att dottern känner av hur modern mår och att moderns psykiska stress och oro inför att eventuellt på nytt hamna i ett liv på gatan i Grekland måste påverka dottern negativt.

Migrationsdomstolen saknar anledning att ifrågasätta uppgifterna i det överklagade beslutet om att familjens sociala rättigheter är en fråga mellan familjen och myndigheterna i Grekland, att personer som beviljats internationellt skydd har rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som grekiska medborgare, att det inte är visat att vård inte finns att tillgå för flickans specifika vårdbehov samt att ett avbrott i den påbörjade vården måste vägas mot att mor och dotter redan erhållit skydd i en annan EU-stat.

Mot allt detta måste dock ställas flickans mentala såväl som tillstånd, hennes mycket begränsade möjligheter att kommunicera med sin omvärld och förstå vad som händer runt henne och hur hon måste påverkas av moderns psykiska mående, stress och oro. Migrationsdomstolens kommer därför vid en samlad bedömning av omständigheterna fram till följande slutsats.

Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit i målet om B:s hälsotillstånd, den vård och de operationer som finns inplanerade för henne i Sverige, hennes kommunikations- och uppfattningsförmåga samt den relativa osäkerhet som finns kring möjligheterna att utifrån B:s förutsättningar få till ett godtagbart verkställande och mottagande i Grekland, finner migrationsdomstolen att det framstår som stötande ur ett humanitärt perspektiv att avvisa hennes ansökan om asyl. Detta gäller även med beaktande av den restriktiva hållning som ska tillämpas i denna typ av mål. Med hänsyn till principen om familjens enhet gör domstolen samma bedömning vad gäller A:s ansökan. Migrationsverkets beslut ska därför upphävas och målet återförvisas dit för prövning i sak av frågan om uppehållstillstånd.

Vid denna utgång ankommer det på Migrationsverket att förordna offentligt biträde för familjemedlemmarna.

Mot beslut, som ej innebär att målet avgörs i sak, får talan föras endast i samband med talan mot beslut i själva saken, dvs. frågan om uppehållstillstånd i Sverige.

Kirsi Laakso Utvik
Chefsrådman

Nämndemännen Matilda Linder, Eva Eklund Warnke och Bengt Åkerblom har deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Erik Odeback Palmblad har föredragit målet.